

Základní škola a Mateřská škola Kuchařovice, příspěvková organizace,
Školní 297, Kuchařovice

Plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty 2023/2024

Zpracovatel:

Jméno a příjmení: Jana Bazalová, koordinátorka EVVO

Identifikační údaje školy: Základní škola a Mateřská škola Kuchařovice, příspěvková organizace

Adresa školy: Školní 39, Kuchařovice, 669 02 Znojmo

IČO: 709 89974

Telefon: 420 515 228 121

E-mail:zs@skolakucharovice.cz

Internetové stránky: www.skolakucharovice.cz

Ředitelka školy: Mgr. Alena Vavroušková

Zřizovatel: Obec Kuchařovice.

Přežije ZEMĚ naše činy?

Zda přežije naše Země neuvážené a zničující kroky lidstva je otázka, kterou může odpovědět zase člověk, který nemalou měrou přispívá k devastaci přírodního bohatství, které se po miliony let utvářelo na naší planetě. Lidstvo dokázalo během několika málo let zdevastovat krajinu k nepoznání, vytvořit tuny odpadu, které se dostává do ovzduší, vody ale i lidského organismu.

ROLE ŠKOLY V EVVO

U každého z nás se vztah k přírodě formuje různě. Celkový postoj člověka k přírodě a životnímu prostředí se velice liší. Má na to vliv celkové prostředí, ve kterém žijeme.

Jediná instituce, a tou je škola, působí po řadu let v oblasti environmentální výchovy na vývoj jedince. Škola by měla poskytnout dostatek informací pro to, aby každý pochopil, že kolem nás existují zákonité děje a vztahy, jejichž jsme součástí. Že všechny děje jsou propojené – na místní, regionální i globální úrovni, že mezi nimi existují různé zpětné vazby – že je důležité je poznávat a respektovat, protože jsme jejich součástí. Škola by měla ukazovat, jak je možné takový požadavek výhodně plnit i v zájmu člověka a věnovat pozornost některým základním dovednostem a návykům v tomto směru, jaké nástroje je k tomu možno využívat, jaká jednání v každém jednotlivém místě mají význam, a proč je důležitá vstřícnost mezi lidmi pro další dobrou existenci všech.

Plán environmentální výchovy ve školním roce 2023 - 2024

Prostřednictvím environmentální výchovy:

- rozvíjíme znalost, chápání a sounáležitost s přírodou jako celku, včetně kladného i negativního vlivu člověka na životního prostředí, ve kterém žijeme
- formujeme kladný vztah k přírodě a hledáme cesty k řešení problémů týkajících se životního prostředí,
- utváříme citový vztah k přírodě, zvyšujeme povědomí a informovanost o otázkách životního prostředí
- procvičujeme způsoby získávání, zpracování a hodnocení informací, přičemž respektujeme ekonomické, sociální i ekologické aspekty
- poskytujeme odborné rady a doporučení
- přibližujeme šetrné životní standardy a to vše ve smyslu udržitelného rozvoje

Vzdělávací cíle a výstupy

Cílem EVVO je poznávání životního prostředí, vytváření odpovědného vztahu člověka k životnímu prostředí a uvědomování si nezbytnosti zachování podmínek života.

Dlouhodobé cíle environmentální výchovy:

- vést žáky k nabytí vědomostí, schopností a připravenosti ekologicky myslet a jednat
- ekologizace provozu školy – třídění odpadu, sběry, šetření energiemi a materiály
- systematicky vzdělávat pedagogické pracovníky v oblasti environmentální výchovy
- vychovávat žáky k ochraně zdraví, prostředí, majetku, přírodních a kulturních hodnot Země, vytvářet a zlepšovat životní prostředí
- vychovávat žáky ke zdravému životnímu stylu a k poznávání regionálních problémů životního prostředí
- seznamovat žáky s alternativními zdroji energie
- propagovat ekologickou výchovu mezi rodiči a na veřejnosti
- organizovat praktické činnosti (třídění komunálního odpadu, péče o školní zahradu a zeleň ve škole, ...) a prožitkové dny (Den Země, Den bez aut, ...) v oblasti ekologické výchovy
- propojení environmentální výchovy s minimálním preventivním plánem a dalšími vzdělávacími oblastmi

Krátkodobé cíle environmentální výchovy:

- rozvíjení vztahu žáků k přírodě a její ochraně praktickými aktivitami (změny a dění v přírodě; rozlišování činností a faktorů, které na životní prostředí působí kladně a naopak, ...
- sběry přírodního a odpadového materiálu a jeho další využití (pracovní činnosti, výtvarná výchova)
- spolupráce se zákonnými zástupci při sběru papíru
- nácvik ekologického chování při šetření energiemi
- péče o životní prostředí – pořádek kolem sebe, třídění odpadu, péče o rostliny, ptáky a zvířata
- udržování a využívání bylinkového záhonku na školní zahradě
- propojení environmentální výchovy s etickou výchovou
- rozvíjení poznatků z oblasti multikulturní výchovy

Informační zdroje:

Program environmentální výchovy je zpracován na základě:

- Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016 – 2025
- metodického pokynu MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Cílovými skupinami

jsou nejen samotní žáci, ale i pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy a zákonní zástupci žáků.

Žáci školy

Hlavním vzdělávacím cílem působení v environmentální oblasti je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob ve vztahu k přírodě. Tohoto cíle lze dosáhnout rozvojem klíčových kompetencí, které jsou zařazeny a rozvíjeny v jednotlivých předmětech a ročnících.

Plán činnosti pro školní rok 2023/2024

Cíl environmentální výchovy:

- prostřednictvím vzdělávání, projektových a prožitkových dnů, besed z oblasti ekologické výchovy *vytvářet ekologické vědomí* a správné postoje dětí i dospělých
- vést žáky k **šetření energií**
- pěstovat dovednosti **vytváření hodnotových orientací** žáků
- zlepšit **poznávání přírody a vztahy k životnímu prostředí** (v rámci přírodovědného kroužku, výuky, výletů, exkurzí, naučných a poznávacích vycházek); učit žáky smyslovému a citovému vnímání přírody jako celku
- utvářet podvědomí ekologie i prostředí školních objektů (třídy, chodby, venkovní prostory)- květinová výzdoba, třídění odpadu, atd.
- vést pedagogy k **zajištění kvalitní environmentální výchovy**; umožnit jejich další vzdělávání v této oblasti
- **rozvíjet spolupráci školy a dalších organizací** působících v oblasti environmentální výchovy (NP Podyjí, Jihomoravské muzeum, ČOV Dobšice, vodárny, skládka komunálního odpadu ...)
- Poznávat přírodní, sociální a kulturní hodnoty životního prostředí ve svém okolí a chápat příčiny následků a projevů jejich poškozování.
- Utvářet kladný vztah dětí k přírodě a zdravému životnímu prostředí nejen ve svém okolí.
- Přijímat osobní odpovědnost za své chování a za stav životního prostředí a podpořit aktivní účast na ochraně životního prostředí.
- Uvědomit si postavení člověka v přírodě a jeho vliv na své okolí.
- Uvědomit si postavení člověka ve společnosti – uznávání a dodržování vyšších hodnot, důraz na nekonzumní a duchovní stránky života.
- Směřovat ke zdravému životnímu stylu a získat správné stravovací návyky směrem ke zdravé výživě.
- Seznámit se s globálními ekologickými problémy a chápání souvislostí.
- Rozvíjet a využít komunikačních dovedností při řešení environmentálních problémů.
- Naplňovat myšlenku trvale udržitelného rozvoje, uplatňovat úspory zdrojů energie a surovin v praxi.
- Zajistit dostupnost aktuálních a objektivních informací o životním prostředí a jeho ochraně pro žáky, učitele, rodiče i širší veřejnost.

Realizace environmentální výchovy:

1. Zařazení do vyučovacího procesu

- do jednotlivých předmětů /epoch/ vhodně začleňovat témata environmentální výchovy
- zadávat žákům práce tematicky zaměřené na ekologii, ochranu životního prostředí, ...
- účast v přírodovědném kroužku, výletech do přírody, přednášek, exkurzí

2. Uspořádání prožitkových dnů

- realizace tematicky zaměřených prožitkových dnů pro žáky školy, pro děti MŠ, včetně dětí a žáků obce Kuchařovice
- absolvování prožitkových dnů žáky školy, v rámci kterých se seznámí s danou problematikou

Aktivity školního roku 2023/2024

Termín (od) Termín (do)	Název akce/téma	Forma	Cílová skupina	Koordinátor	Spolupráce
Září – červen	Mléko do škol	celoroční	1. - 5. tř.		Bovys
Září - červen	Ovoce do škol	celoroční	1. - 5. tř.		Bovys
Září - červen	Recyklohraní vyb. baterie	celoroční	1. - 5. tř.	Procházková	Recyklační program Recyklohraní pod záštitou MŠMT ČR
Září - červen	Práce na školní zahradě	celoroční	1. – 5. tř. ŠD	Třídní učitelé, vychovatelé ŠD	
Říjen - červen	Edukační programy, Znojenské muzeum	Celoroční Dle nabídky JMK	1. - 5. tř.	Třídní učitelé	Jihomoravské muzeum Znojmo
Říjen - červen	Národní park přichází do škol		1. – 2. tř.	Třídní učitelé	
Září - březen	Výtvarná soutěž- les nás baví	Výtvarná soutěž	1. – 5. tř.	Učitelé VV	Městské lesy a Městská knihovna Znojmo
Září – červen	Den zdraví	Celoroční projekt	1. – 5. tř.	Třídní učitelé	
Září	Adaptační den	výlet	1. – 5. tř.	Třídní učitelé	
Říjen – květen	Zájmový kroužek ŠD	Přírodovědné vycházky	1. – 5. tř.	Bazalová	
Únor - červen	Dopravní výchova		5. třída	Prášková	
Březen - Duben	Svátky jara velikonoční svátky Den Země	Celoroční akce Projektový den	1. – 5. tř.	Bazalová, Třídní učitelé	

Květen červen	Školní výlety	výlety		Třídní učitelé	
Projektové dny:	Řezbářská dílna Dýňová stezka Adventní spirála Hromnice Masopust Olympijské hry Svatojánská slavnost Škola v přírodě Od zrna ke chlebu			Celý pedagogický sbor Třídní učitelé Vychovatelé ŠD Rodiče žáků	

Celoškolské environmentální aktivity

- Třídění odpadu probíhá po celý rok, ve třídách jsou koše na tříděný odpad (papír, plast a komunální odpad). Na zahradě je umístěný kompostér na zelený odpad.
- Sběr vybitých baterií a drobné elektroniky. Sběr probíhá celoročně v rámci projektu Zelená škola.
- Úklid lesa, probíhá v rámci školní družiny /okolí obce v malém lesíku/ – prováděno jedenkrát ročně v rámci Dne Země.
- Pozorování vývoje obojživelníků (žáby/ a hmyzu /motýl/ v rámci školní družiny i výuky. Žáci se o jednotlivé druhy starají sami pod dohledem vychovatelky a pedagoga.

Očekávané výstupy:

Žák by měl:

- znát základní pravidla související s ochranou přírody
- orientovat se v problematice ochrany životního prostředí
- zapojovat se aktivně do ochrany přírody
- znát základní podmínky života a možnost jeho ohrožení
- chovat se odpovědně vůči prostředí
- dodržovat zdravý životní styl
- vyhledávat, zpracovávat a vyhodnocovat informace týkající se životního prostředí a přistupovat k nim z pohledu kritického myšlení
- zamýšlet se nad každodenním počínáním člověka z pohledu spotřebitele se zřetelem na ekonomiku, sociální oblast a ekologii (hodnota životního prostředí, ekonomické zhodnocení ochrany životního prostředí, ...)
- pochopit, že řešení ochrany životního prostředí nejsou jednoduchá a často nelze správná řešení najít
- aktivně ovlivňovat své okolí k prosazování ochrany životního prostředí

Rozvíjení klíčových kompetencí

Environmentální výchova vychází s ŠVP. Waldorfský systém výuky je zaměřen na rozvoj a propojení výuky s přírodou. Jakou formou jsou jednotlivá témata environmentální výchovy zařazována do výuky je jasně formulováno v ŠVP v charakteristice předmětu Člověk a svět, v jejich vzdělávacích strategiích, včetně všech kompetencí.

Kompetence k učení:

- vytváření předpokladů, aby proces učení byl neustálým objevováním nových a postupně stále hlubších pohledů na okolní skutečnost
- nasycení potřeby žáků po obraznosti, hravosti a tvořivosti, umožnění zapojení co největšího počtu smyslů v procesu učení, což vede k hlubšímu a trvalejšímu vstřebávání vědomostí, ale i k vytváření
- samostatné vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich třídění a hledání vzájemných souvislostí (ve 3. a hlavně pak ve 4. a 5. ročníků)

Kompetence k řešení problémů:

- kriticky zhodnotit různé informační zdroje související s životním prostředím
- uplatňovat formy a metody práce, které vybízí k vyhledávání a následnému použití praktických postupů, které při pozorování jevů okolního světa povedou k vyvození konkrétních závěrů s dopadem na minulost, přítomnost a budoucnost
- samostatně pozorovat a uvažovat o světě kolem nás a řešení jeho problémů v různých variantách
- schopnost samostatně překonávat problémy týkající se životního prostředí

Kompetence komunikativní

- formulovat své názory, postoje a myšlenky k tématu týkající se životního prostředí a konfrontovat je s názory spolužáků a učitelů
- rozvíjet schopnosti, komunikovat mezi sebou i s okolím při praktických činnostech ve specifických epochových předmětech (např. ve 3. roč. pěstitelství, stavba domu, řemesla)
- poskytnout dostatek příležitostí k samostatné práci s různými typy textu a obrazových materiálů (např., při projektových a epochových pracích)
- prostor pro samostatné prezentace projektových prací nebo výsledků pozorování

Kompetence sociální a personální

- uplatňování forem skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině
- poskytnutí prostoru pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání ve vztahu k okolí v různých situacích - upozorňování na situace, při kterých žáci tříbí schopnost řídit a ovládat své chování - navozování a využívání situací k uvědomění si důležitosti efektivní spolupráce a pozitivní sebedůvěry pro vytvoření příjemné atmosféry a pro kvalitu společné práce - využívání všech příležitostí k navozování vztahů ve třídě na základě ohleduplnosti a vzájemné úcty - podporovat dosažení pocitu sebejistoty a sebeúcty a vytváření pozitivních představ o sobě a o světě

Kompetence občanské

- postupné seznamování a praktické ověření principů soužití na základě rovných práv a povinností
- využití srovnání při posuzování společenských norem v minulosti a dnes, u nás i v Evropě (předmět starověké kultury, Řecko)
- rozvíjení dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích, rozhodnout se a poskytnout účinnou pomoc

Metody a prostředky environmentální výchovy

- Projektové vyučování – zařazování projektů s tematikou ekologie a životního prostředí do výuky.
- Exkurze a vycházky do přírody a okolí školy.
- Pobyt v přírodě, v rámci něhož se prakticky uplatňují principy environmentální výchovy.
- Využití času po vyučování v rámci ŠD k různým aktivitám v rámci environmentální výchovy, včetně přírodovědného kroužku.
- Simulační hry ve výukových předmětech prvouka, přírodověda a vlastivěda, pracovní a výtvarná výchova (ucelené programy v rámci epoch).
- Vytváření databáze pomůcek a materiálů pro environmentální výchovu a jejich využívání ve výchovně vzdělávacím procesu.
- Získávání a využití poznatků z médií, internetu, literatury apod.

Spolupracující subjekty:

- Národní park Podyjí
- Jihomoravské muzeum Znojmo
- ČOV Dobšice
- EKO-KOM
- Bovys
- Kompostárna Kuchařovice

Zpracovala: Jana Bazalová, koordinátor EVVO

Mgr. Alena Vavroušková, ředitelka školy

Klíčové kompetence:

1. ročník

Téma: Prvouka Předmět Člověk a svět je integrovaným předmětem, který se v 1. ročníku vyučuje v rámci epoch českého jazyka, matematiky a výuky probíhající v přírodě. Dítě přijímá své okolí, tzn. lidi, zvířata, rostliny, kameny, hvězdy, slunce, měsíce i roční období, jako něco samozřejmého. V průběhu 1. ročníku by se dítě mělo naučit vnímat celek přírody diferencovaně, to znamená prožívat bděleji vzájemnou propojenost a sounáležitost jevů ve světě. Dítě by mělo být podnětáno k přemýšlení, k vyprávění příběhů, společnému pozorování rostlin atd. a k popisování zážitků, v nichž může zažít zvláštnost, velikost, ale i drobnost a nekonečnou jemnost, či mohutnost přírody.

2. ročník

Předmět je opět tvořivě integrován do ostatních předmětů. Prohlubuje znalosti a dovednosti získané v 1. třídě. Děti pronikají do lidských hodnot a ctností na základě vyprávění zajímavých příběhů lidí a zvířat. Bajky podněcují srovnávání řady lidských ctností i nectností se zvířaty. Prohlubuje se poznávání a prožívání vztahů k jiným lidem v rodině. Probouzíme vnímání-děti pozorují a poznávají vše, co se v okolní přírodě mění. Změny rostlin, zvířat, řek, hor, luk, kamenů, jezer, hvězd, měsíce, slunce apod. Děti prožívají hluboký obdiv a úctu k proměnám v přírodě a utvářejí v sobě potřebu ji chránit a měnit sebe sama.

3. ročník

Témata: Stavitelství, Řemesla, Pěstitelství

Když je nyní dítěti devět let, prodělává rozhodující zlom ve svém vztahu ke světu: ze světa jako součásti lidské bytosti se stává svět okolní v běžném smyslu slova. Pociťovanou spojitost se světem chce nyní dítě uchopit a v pravém smyslu slova pochopit, jak jen to v tom věku dokáže. Z toho se může rozvinout pochopení pro přírodu, zvířata, člověka, práci i techniku. Děti prožijí smysl a hodnotu lidské práce. Je posilována vůle dětí pozitivně, citlivě a šetrně proměňovat své prostředí s ohledem na zdravé životní prostředí.

Téma: Řemesla

Prostřednictvím různých praktických činností se děti seznamují s minulostí a současností některých profesí. Uvědomují si rozdíly mezi řemesly dříve a nyní, např. mlynář, kovář, švec... Výběr řemesel může být zaměřen dle charakteru regionu. Skrze prožitky si uvědomují hodnotu lidské práce a učí se kladnému vztahu k ní.

Téma: Pěstitelství

Tato epocha umožňuje dětem poznat, prožít a realizovat proces pěstování rostlin – obilí. Epocha začíná přípravou půdy (orba, hnojení, setí). Děti pozorují a srovnávají různé druhy obilí. Naučí se pozorovat, jak obilí klíčí, roste, zraje. Děti obilí také sklízají a pokud možno také mlátí. Nakonec se učí péct z mouky, kterou samy připravily mletím. Děti zažijí vděčnost a úctu k rostlinnému světu, poznají konkrétní výsledky svědomité péče o rostliny. Zvířata poznávají jako pomocníky (domácí zvířata – skot).

4. ročník

Témata: Orientace v prostoru a čase, Město a region

U tohoto tématu se obrací pohled do prostoru a času. Tím se vytváří nový zdroj informací, který se začleňuje do souřadnic prostoru a času. Nejbližší okolí – město, vesnice – by nyní mělo dítě zažít v jeho zeměpisně-prostorovém a historicky-časovém vývoji až do aktuální současnosti. Odstup, jenž v tomto věku charakterizuje poměr dítěte ke světu, se tím může proměnit v pocit sociální a prostorové sounáležitosti. Téma: Orientace v prostoru a čase.

4. - 5. ročník

Téma: Nauka o člověku a zvířatech Téma je vyučováno v epoše řazené do 4. nebo 5. ročníku. Zvířecí říši se pokoušíme rozdělit tak, že v pozadí pozorujeme rozdělení fyzické formy člověka na organizaci hlavy, soustavu trupu a metabolicko, motorickou soustavu. Dítě může získat obraz říše zvířat jako člověka „ve specializovaných formách“ rozprostřeného po celé Zemi. Tím pocitově prožije něco z jedinečnosti člověka, který není tak jako zvířata předurčen, vázán instinkty a definován svým chováním, ale založen svou nespécializovaností a univerzalitou k svobodě. A právě na tomto prožitku, že člověk je extraktem a syntetickým shrnutím celé říše zvířat na vyšším stupni, je založena výuka v tomto ročníku.

5. ročník **Témata: Naše vlast, Střední Evropa**

Je třeba zdůraznit morální složku zeměpisného vyučování. Když dítě poznává, jak jsou rozloženy věci kolem něj v prostoru, získává také láskyplnější vztah k lidem kolem sebe, ke svým blízkým. Vyučování by mělo mít takový charakter, aby žákovi zprostředkovalo zájem o svět a odvalu k životu. K tomu patří pozvolna se stupňující pochopení pro zemi jako přírodní prostor s určitými životními rytmy, do nichž je člověk zahrnut, které ale zároveň mění tím, že hospodaří a zakládá kulturu. Měla by se tímto založit odhodlanost pracovat zodpovědně i určité ekologické vědomí. Žáci by si měli uvědomit postavení naší země ve Střední Evropě se všemi aspekty geografickými, přírodními a kulturně-historickými.

Téma: Nauka o rostlinách Hlavní váhu klademe na výuku botaniky. Jedním z cílů výuky tedy je, abychom dětem zprostředkovali spolupatříčnost Země a jejího okolí s rostlinou. Tak, jako je rostlina pociťována jako jeden celek se Zemí, mělo by se v tomto vztahu dítě cítit jako obyvatel Země.

Tento předmět je komplexní a jako jediný je koncipován pro 1. stupeň základního vzdělávání.

Prvouka je tvořivě integrována do epoch českého jazyka a matematiky, do všech ostatních předmětů, do výchov uměleckých a pracovních činností, do rytmické části výuky epochy.

Je důležité, aby spojení, které má dítě s přírodou, zvířaty a člověkem, nebylo přerušeno. Začínáme s dětmi od světa dětem nejdostupnějšího, od hodnot prožívaných a poznávaných v pohádkách a bajkách přecházíme postupně k péči o životní prostředí (hodnotám ekologickým). Hlavní cíle jsou zde zamýšleny ve vytváření hodnotových postojů dětí v myšlení, cítění a ve vůli. Na společné cestě s dítětem vycházíme z úrovně dětské orientace v nejbližším prostoru domova, školy (poznávání okolí domova a školy). Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování.

K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení prvouky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. Po 3. ročníku se pohled rozšiřuje z chápání konkrétního nejbližšího okolí na prostorovost (orientace v prostoru a čase, město a region, nauka o člověku a zvířatech, nauka o rostlinách, naše vlast, střední Evropa) a také na časovost.

Žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. V 5. ročníku se prohlubuje základní učivo regionu a rozšiřuje se o znalosti České republiky a střední Evropy. Jakýmsi předstupněm pro poznávání přírody jsou už příběhy a vyprávění o zvířatech a rostlinách v nejnižších ročnících. Všechno s čím se dítě setkává, probírá se vždy ve vztahu k člověku. Člověk je vždy výchozím bodem, do kterého se vše vrací zpět. Dítě si v průběhu výuky vytváří citový vztah k přírodě, který v pozdější době vede k pochopení morální zodpovědnosti člověka za životní prostředí. Žáci v průběhu výuky získají nezbytné poznatky o stavbě živočišného, rostlinného a lidského

těla. Naučí se poznávat nejznámější zástupce rostlin i živočichů a seznámí se se zásadami jejich třídění. Poznají důležitost zdravého životního stylu a nutnost morálního přístupu k životnímu prostředí. Své vědomosti, dovednosti a postoje budou schopni využít v praktickém životě.

Žák si má v průběhu výuky uvědomit a prožít, že lidská existence spočívá v neustálém vývoji. V centru pozornosti stojí život člověka, jeho postoj ke světu, způsob práce, či vynálezy, které proměnily tvář země a život lidí.